

MAASEUTU 2020

Miksi afrikkalainen sikarutto on uhka sikatilalle ja miten suojaudut siltä?

Marja Kallioniemi ja Jarkko Niemi, Luonnonvarakeskus
Gun Wirtanen ja Hannele Suvanto, Helsingin Yliopisto, Ruralia-instituutti

Webinaari 18.6.2019

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

**Tätä kohdetta on
tuettu Manner-
Suomen maaseudun
kehittämishjelmast
a 2014-2020**

Tämä webinaari on osa
Kotieläinalalle kilpailukykyä
bioturvallisuudesta-hanketta

www.luke.fi/biosecurity

**Tätä kohdetta on tuettu Manner-Suomen
maaseudun kehittämissohjelmasta
2014-2020**

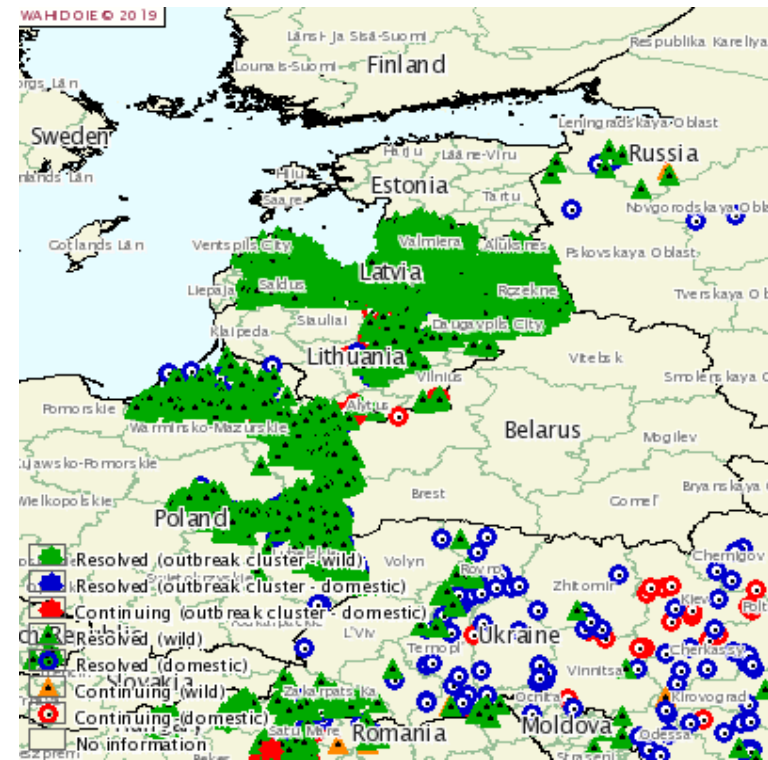
**Kotieläinalalle kilpailukykyä
bioturvallisuudesta-hanke**

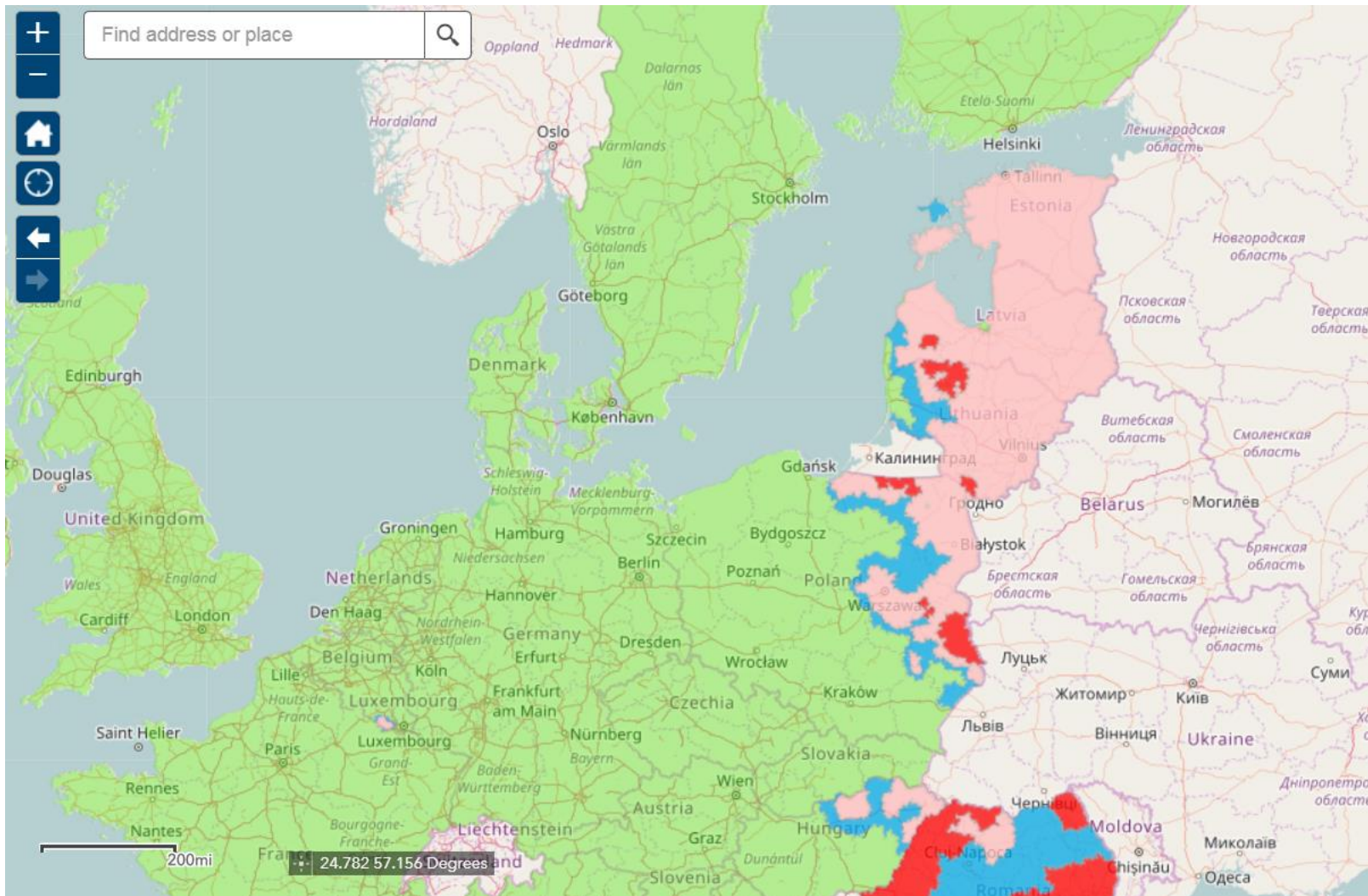
Afrikkalainen sikarutto

- Afrikkalainen sikarutto (ASF) on sikojen, villisikojen ja minisikojen helposti leviävä verenvuotokuume-tauti, jonka aiheuttaa ASF-virus.
- Afrikkalainen sikarutto ei tartu ihmiseen.
- ASF-virukseen ei ole olemassa rokotetta eikä hoitokeinoa.
- Afrikkalaista sikaruttoa ei ole koskaan todettu Suomessa, mutta sitä esiintyy maamme lähialueilla, mm. Virossa ja Venäjällä (kartta)

Lähde: Ruokavirasto, Kartta: OIE

Pohjois-Euroopan ASF-rajoitusalueet (punainen, sininen)

Lähde: EU:n komissio

Afrikkalaisen sikaruton oireet

- Sikojen äkillinen kuolema ilman edeltäviä oireita
- Korkea kuume (40.5–42 C)
- Ihon punoitus tai verenpurkaumat iholla
- Sikojen ruokahaluttomuus, apaattisuus, oksentelu, (verinen) ripuli, ummetus
- Sikojen ontuminen, takajalkojen jäykkyys, horjuminen, vapina tai kouristukset
- Silmä- ja sierainvuoto
- Tiineiden emakoiden luomiset
- Sikojen kuolleisuus voi olla jopa 100 %, kooma, kuolema 1–7 vrk:ssa
- Tavallisimmin tartunnasta oireiden ilmaantumiseen kuluu 3-15 vuorokautta.
- Oireet voivat olla myös lievempiä

ASF voi levitä monella eri tavalla

Tartunnan saanut SIKA

(kuollut tai elävä)

Tartunnan saanut VILLISIKA

(kuollut tai elävä)

Rehu tai ruokajäte,
jossa on tartunnan
saaneen sian lihaa

Tartunnan saaneen eläimen
veri ja eritteet (esim. lanta)

Viruksella saastuneet työvälineet,
Vaatteet ja jalkineet, ajoneuvot yms.

Liha/-tuotteet, sivutuotteet,
metsästysmuistot, jotka
ovat olleet kosketuksissa
tartunnan saaneeseen
sikaan

Afrikkalainen sikarutto on taloudellinen riski tilalle ja koko toimialalle

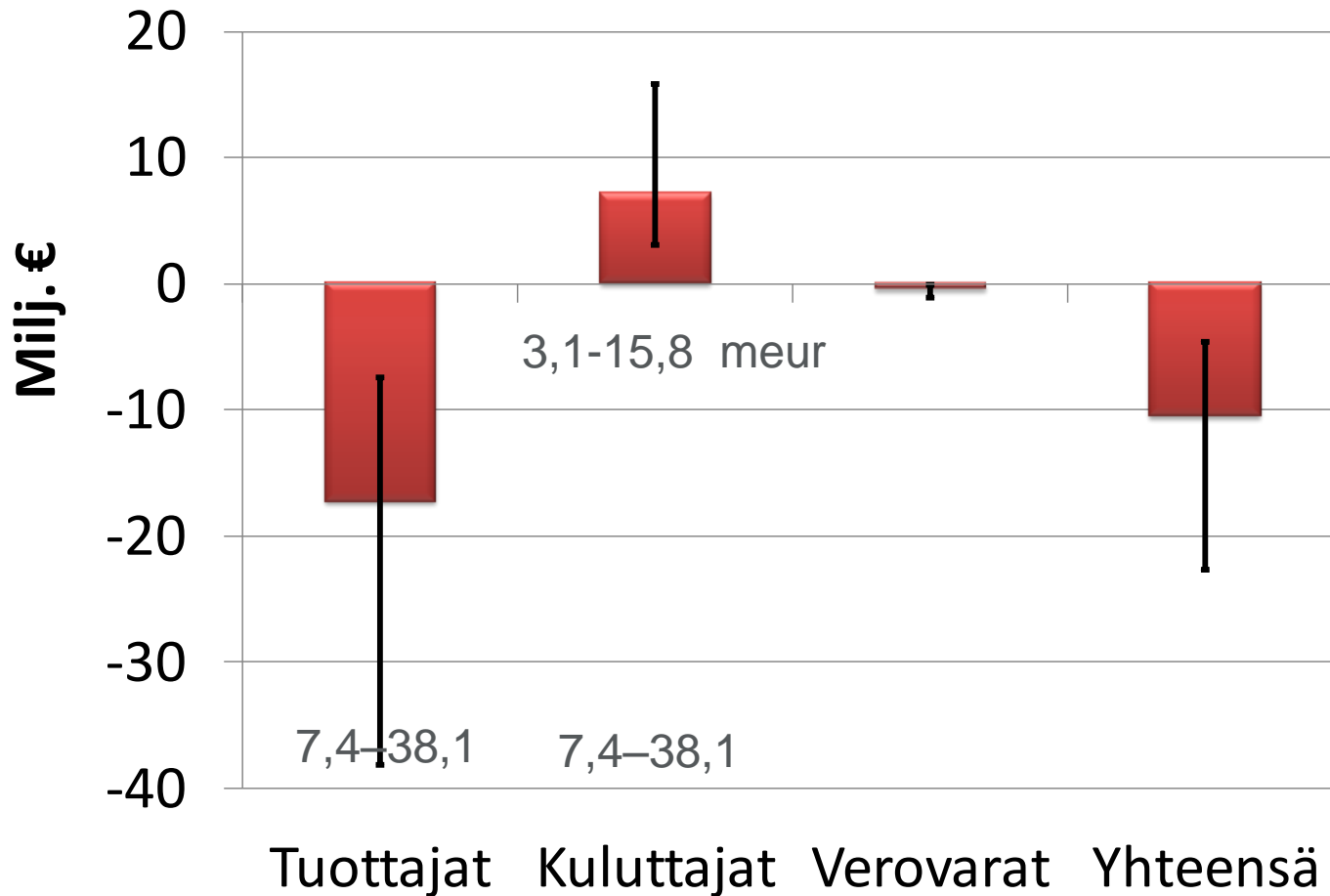
Rajoittavat määräykset

ASF

Afrikkalainen sikarutto on taloudellinen riski tilalle ja koko toimialalle

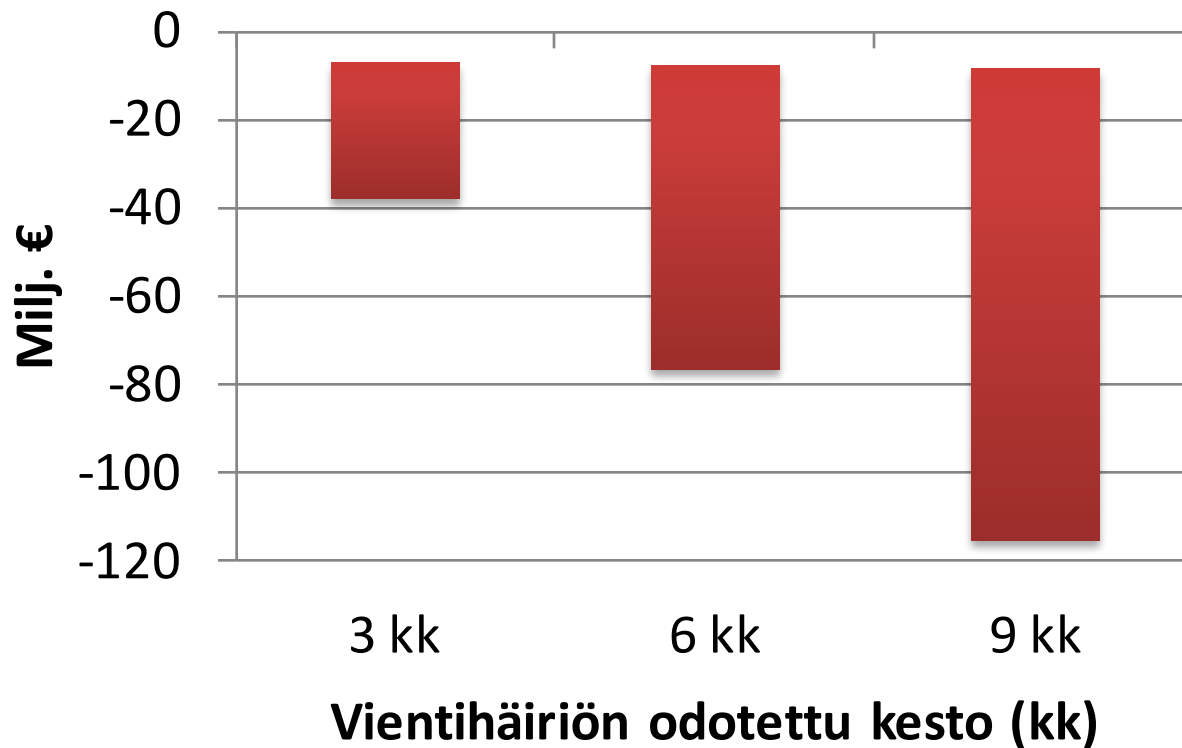
- Tartunnan saaneen tilan siat hävitetään ja tilat pestään ja desinfioidaan
- Tartuntapaikan ympärille perustetaan suoja- ja valvontavyöhykkeet, joilla sikojen kuljetus on kiellettyä ja tilojen toiminta rajoitettua
 - ➔ Kustannuksia tiloille, joihin toimenpiteet kohdistuvat
- Jos Suomessa havaittaisiin afrikkalaista sikaruttoa, jo yksi tapaus voisi estää sianlihan viennin koko maasta
 - ➔ Kotimarkkinoiden ylitarjonta, joka laskee nopeasti tuottajahintoja
 - ➔ Tappiot 5-10 MEUR

Afrikkalaisen sikaruton taloudelliset vaikutukset (keskiarvo ja 95% vaihteluväli), kun vienti EU:n ulkopuolisiin maihin keskeytyy

EU:n ulkopuolisen viennin häiriintymisen keston vaikutus tuottajille.

Palkit kuvaavat vaikutusten vaihteluväliä.

Sikaruton torjunta

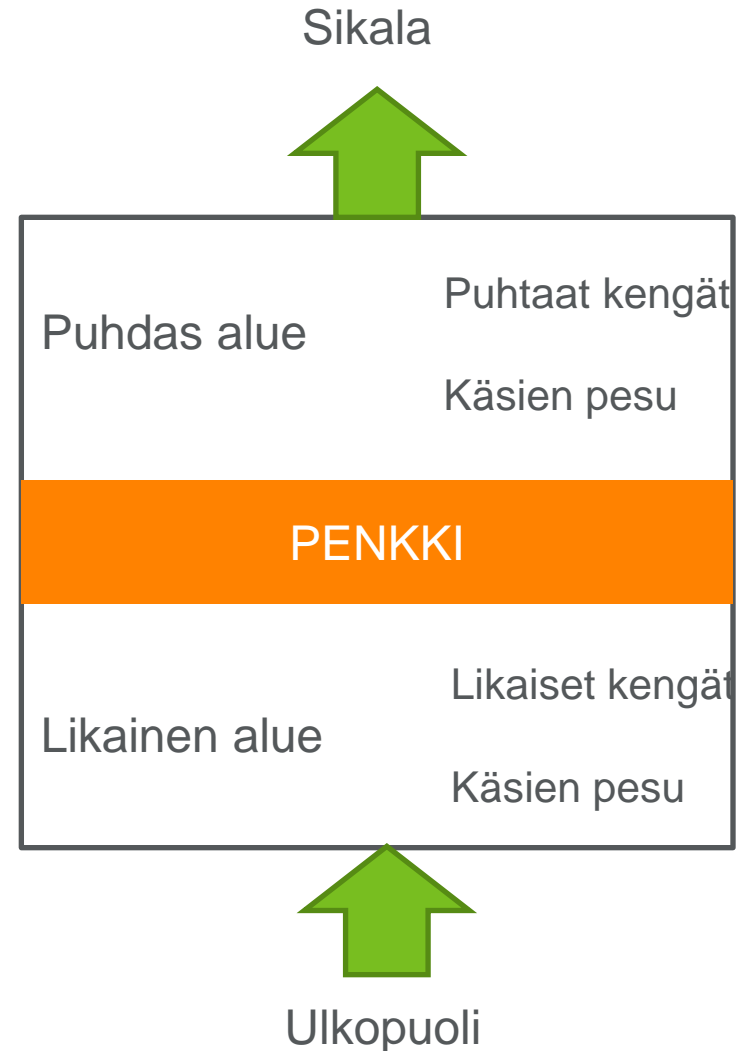
- Ruokajätteen syöttäminen tuotantoeläimille on kielletty!
- Ruokajätteen syöttäminen tuotantoeläimille on Suomessa kielletty
- Jos havaitset sairauden oireita, ilmoita heti työnantajalle ja eläinlääkärille
- Muista tautisulku!
- Hygieeninen työskentely
- 48 tunnin sääntö
- Tiedä, millaisia sikoja hankit!
- Villisikakontaktien estäminen, myös metsästysmatkailussa.

ETT:n ohjeet sikaruton torjumiseksi

- Matkat ja kulkuvälineet
 - 48 h sääntö
 - Ajoneuvojen pesu ja desinfiointi
- Henkilöliikenne, työntekijät
 - Sikalaan vain ne , joilla on siellä työtehtäviä
 - Kaikki henkilöliikenne tautisulun kautta, jossa **vaihdetaan vaatteet ja pestään kädet**
 - Ei ruokatuliaisia
 - Pidä vieraskirjaa
 - Varaa suojavaatetus vieraille
 - Ei eväitä.
 - Saunominen, jos tulee riskialueelta

ETT:n ohjeet sikaruton torjumiseksi

- Tautisulku
 - Kaikki henkilöliikenne tautisulun kautta, jossa vaihdetaan vaatteet ja pestään kädet
 - Oikeaoppinen käyttö
 - Ovet lukkoon!
 - Sikalavaatteiden säilytys Sikalassa

ETT:n ohjeet sikaruton torjumiseksi

- Lastaustila
 - Selkeä raja sille, mihin asti kuljetusauton henkilökunta saa tulla: - mieluiten ei sikalaan.
 - Pese ja desinfioi (jos kylmää tilaa, talvella käytetään sammutettua kalkkia SL 90 tai kuivadesinfektioainetta)
 - Pesijä poistuu tautisulun kautta.
- Raatojen käsittely
 - Raatokontti, joka on erillään sikalasta
 - Kirjanpito
 - Ei haaskaruokinta sikalan lähistöllä

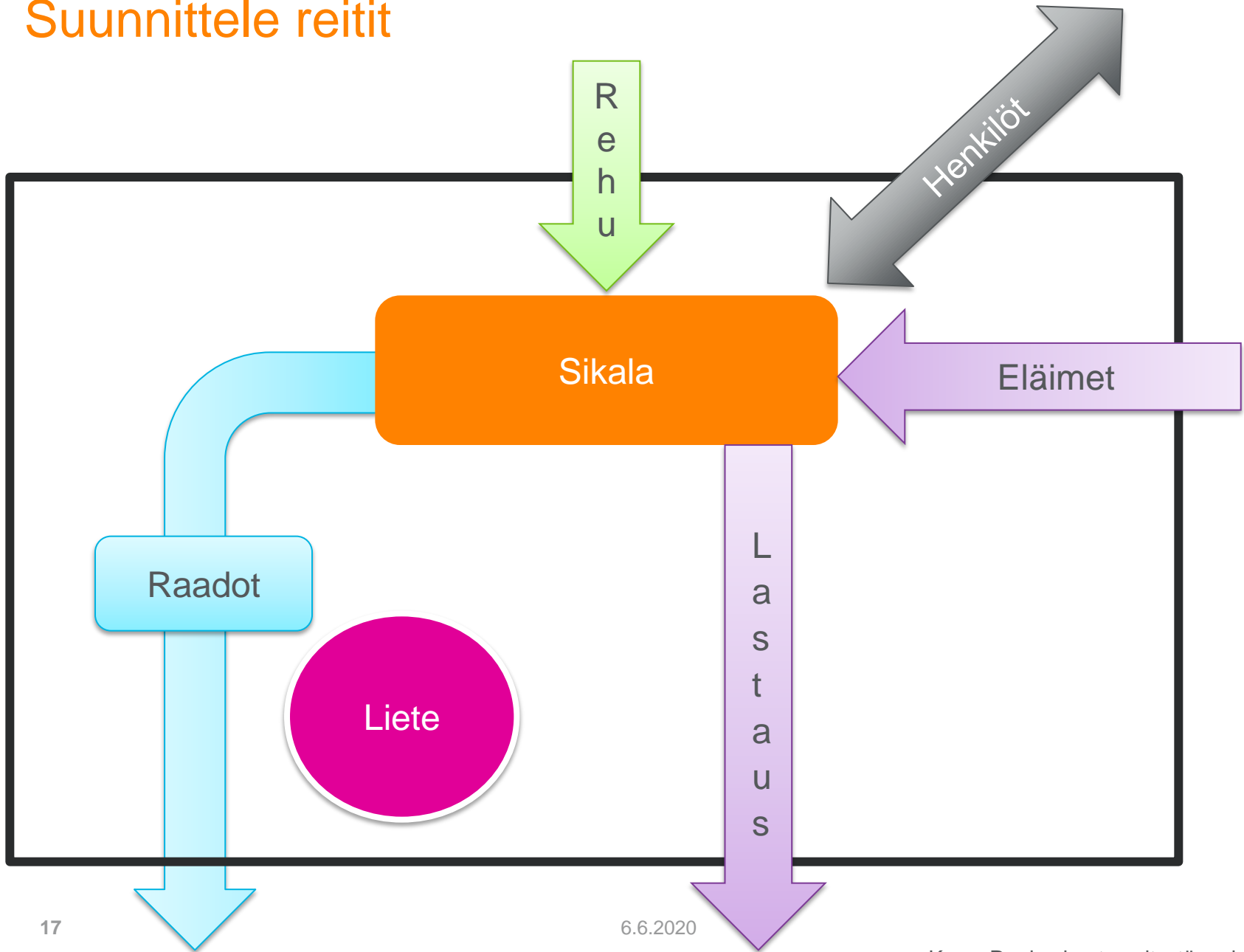
ETT:n ohjeet sikaruton torjumiseksi

- Rehut ja kuivikkeet
 - Jos tuot ulkomailta, tee varotoimenpiteitä
 - Kuumennettu tuote on yleensä turvallisempi kuin kuumentamaton
 - Järjestä niin, että rehuauton kuljettajan ei tarvitse mennä rehuvarastoon
 - Ei autoa 50 m lähemmäs sikalasta
 - 48 h sääntö
- Haittaeläintorjunta ja sikalan ympäristön siistiminen
- Villisikakontaktien estäminen
- Sikalan aitaaminen

ETT:n ohjeet sikaruton torjumiseksi

- Eläinkuljetukset
 - Auton ja suojavaatteiden pesu jokaisen kuorman jälkeen
 - Varmista tuotavien sikojen terveydentila
 - Kuljettajalle omat suojavaatteet ja saappaat
 - Suunnittele ja *eriytä* rehujen, lannan ja eläinten kuljetusreitit, pidä ne puhtaina (ks. kuva)
 - Vähintään lannan kuljetusreitin tulee olla erillinen tai se on puhdistettava ja kalkittava huolellisesti sammutetulla kalkilla SL 90 aina lannan kuljetuksen jälkeen
- Kertatäyttöisyys ja siihen liittyvät pesut
 - Liuotus / vaahdotus desinfiioivalla pesuaineella, pesu kuumapesurilla, kuivatus ja loppudesinfiointi
 - Asfvirukseen tehoavat desinfiointiaineet, joiden käyttöliuoksen pH on alle 3,9 tai yli 13,4

Suunnittele reitit

Seuraa sikoja päivittäin. Ilmoita heti eläinlääkärille, jos epäilet tartuntaa!

Estä afrikkalaisen sikaruton pääsy Suomeen!

Ruokaviraston video ”Tietoa sikatuottajille afrikkalaisesta sikarutosta (ASF)”

<https://www.youtube.com/watch?v=PePXQ8xYnYg&feature=youtu.be>

www.luke.fi/biosecurity